REDACȚIUNEA
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tote oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Tergul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 127. Brașov, Miercuri 11 (24) Iunie. 1903.

Khuen-Hedervary.

Crisa unguréscă a ajuns sub zodia lui Khuen-Hedervary. Numai cu câteva săptămâni înainte acest nume făcuse mare sgomot în monarchia nóstră, fiind-că este numele Banului Croației, pe cât de temut, pe atât de urgisit din partea Croaților nemulțumiți cu regimul sĕu.

In nisce momente, când în Croația funcționéză încă tribunalele statare; când oposiția dietei din Agram se vede constrînsă, în urma stărilor escepționale și abnormale de adi, a părăsi cu totul terenul parlamentar; când Sêrbo-Croații din Austria protestéză în gura mare în contra guvernării volnice a Banului și apeléză chiar la intervenția coronei — Banul, contele Khuen-Hedervary, căruia i-se dă cea mai mare vină, că lucrurile au putut ajunge așa departe, este chiemat la Viena și coróna apeléză la concursul sĕu, nu pentru a delătura gravele nemulțumiri ale Croaților, ci pentru a delătura crisa ministerială și parlamentară din Ungaria.

Nu-i așa, că pare cam curios cum între atâți bărbați maghiari cu trecut și esperiență în viéța politică și de stat din Ungaria, tocmai Banul croat este chiemat sĕ pună la cale treburile ce s'au încurcat atât de mult la capĕtul erei „legei, dreptului și a dreptății“?

Nu este pentru prima óră, că numele lui Khuen-Hedervary sĕ pune în legătură cu o crisă ungurésca; el mai era sĕ devină odată ministru-președinte, când cu crisa de pe vremile luptelor politice-bisericesci, la 1894. Pe atunci sorții au fost mai favorabili lui Banffy și l'au ridicat peste nópte în postul de șef al guvernului.

Astădi Khuen-Hedervary fù chemat la palat în nisce împrejurări cu totul estra-ordinare. După-ce misiunea contelui Stefan Tisza n'a reușit, după-ce acesta, afară de ministrul de honvedi, n'a găsit pe nimeni, care sĕ primésca programul sĕu de acțiune și sĕ între în cabinetul ce voia sĕ-l formeze, monarchul s'a adresat la Banul, ca acesta, ca mai neutral, sĕ încerce a ralia elementele vechei partide guvernamentale și a o lua pe altă córdă, deore-ce prin refusul ce l'au dat lui Tisza, tóte partidele și fracțiunile din dietă au vrut sĕ demonstreze, că fără de concesiuni nu se póte resolva crisa.

S'a mai petrecut ceva de mare însemnătate. Partida dela putere, majoritatea, s'a desbinat de-odată în mai multe fracțiuni: liberali vechi, grupul Apponyi, grupul Andrassy și disidenții. In urma acésta vechii liberali în frunte cu Stefan Tisza au simțit necesitatea de a-se aduna și constitui deosebit și acésta s'a făcut în legătură cu nisuințele cercurilor mai înalte pentru a ajunge la o grabnică soluțiune a crisei ministeriale.

După esperiența, ce a făcut'o contele Tisza, Banul Hedervary s'a ferit sĕ primescă însărcinarea de-a constitui noul cabinet înainte de a-se informa temeinic despre starea lucrurilor și înainte de a pregăti terenul acțiunei noului cabinet.

De aceea Khuen-Hedervary s'a înțeles mai întâiu cu cei din Viena asupra concesiunilor ce le-ar pute face, apoi s'a dus la Budapesta sĕ sondeze terenul.

Se dice, că Banul s'a învoit ca sĕ încerce soluțiunea crisei pe basa propunerei, ce o făcuse Kossuth lui Szell, ca adecă sĕ se retragă proiectele militare și pentru anul acesta sĕ se încuviințeze numai contingentul de recruți cerut de legea de până acuma, fără sporire, ér oposiția în schimb sĕ voteze budgetul și proiectele pactului.

De altă parte se afirmă, că grupul lui Tisza (vechii liberali) e gata a sprijini un cabinet Khuen-Hedervary.

Astădi Banul va pleca érăși la Viena sĕ raporteze și mâne s'aștéptă sĕ se întórcă cu mandatul de a compune cabinetul.

Intr'aceea se petrece în sînul oposiției koșuthiște o nouă încercare, ce are de scop ca estremii din fracțiunea lui Barabas sĕ zădărnicéscă ori-ce compromis a viitorului guvern cu oposiția.

Sĕ fie óre scris, că crisa acésta nu-și va afla deslegare normală?

Delegațiunea sêrbéscă la noul rege.

Se telegrafeză din Geneva cu data de 22 l. c.:

Delegațiunea adunărei naționale din Serbia a remis adi, înainte de amiadi, regelui Petru procesul verbal al ședinței acelei adunări de la 2 Iunie, când a fost ales ca Rege al Serbiei.

Șeful delegației, *Velimirovici*, președintele adunărei naționale, a rostit o cuvêntare, esprimându-se că în momentul când adunarea națională a fost chiemată sĕ împlinéscă vacanța produsă pe tronul Serbiei, tóte privirile s'au îndreptat spre principele Petru Karageorgevici, al cărui caracter înalt îl cunóscem, a dis Velimirovici, precum și trecutul strămoșilor sĕi.

Prin acéstă alegere sperăm sĕ dispară divergențele dintre corónă și popor și Serbia sĕ fie condusă spre un viitor mai bun.

Velimirovici a terminat urând noului rege domnie lungă și fericită pentru cea mai mare glorie a lui și a dinastiei, precum și a fericirei poporului sêrb.

Regele a dat, în substanță, acest rĕspuns: „Sunt forte mișcat, în acest moment așa de solemn pentru mine, de probele de devotament și de credință ale poporului meu, încât nu pot în deajuns esprima întréga recunoscință ce-mi umple inima de patriot sêrb, astădi când vĕd înaintea mea, ca rege al Serbiei, pe fiii acelor eroi, cari cu vitézul meu strămoș și cu marinimosul meu părinte au aruncat sĕmînța independenței și a regatului Serbiei, patria mea și a vóstră.

„Mulțumiți-vĕ, scumpi frați, de a vĕ esprima recunoscința mea prin acéstă simplă urare: „Trăéscă Serbia!“ Indurarea lui Dumnedeu sĕ însoțéscă de acum scumpa mea patrie sêrbă!“

Velimirovici a presentat în urmă pe ceilalți membrii ai delegațiunei parlamentare.

Intr'o scurtă improvisație, regele spuse delegaților, că nefiind orator, îi rógă sĕ-l ierte, décă n'a reușit sĕ esprime tóte sentimentele ce simte. Dér décă cuvintele sunt insuficiente ca sĕ-i esprime sentimentele, are însĕ o inimă caldă de patriot, care nu va bate decât pentru fericirea poporului sĕu. Regele apoi se retrase.

Velimirovici spuse, că aceste câte-va vorbe probéză, că Petru Karagheorghevici este cu adevĕrat regele de care Serbia are nevoie. El va respecta drepturile poporului și va lucra pentru propășirea Serbiei.

Ceremonia a durat vre-o dece minute. A urmat apoi un dejun intim.

Crisa ministerială.

Am semnalat eri, că Duminecă înainte de amiadi s'a ținut la palatul din Viena un mare consiliu presidiat de însuși Majestatea Sa monarchul. Au luat parte: ministrul de esterne contele *Goluchowski*, ministrul comun de finanțe Beniamin *Kallay*, ministrul comun de rĕsboiu br. *Pittreich*, miniștri de honvedi br. *Fejervary* și contele *Welsersheimb*, ministrul president austriac *Koerber* și Banul croat *Khuen-Hedervary*. Consiliul a durat până la óra 1 d. a., când Goluchovski, Koerber și Kallay au părăsit palatul, ér Banul, ministrul comun de rĕsboiu și cei doi miniștri de honvedi au mai conferit între sine timp de $^1/_4$ óră. După acésta Banul dimpreună cu br. Fejervary s'au depărtat, ducêndu-se la palatul ministeriului ungar.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Un turneu artistic.

Fălticeni, 10 Dec.

Iubite!

M'am sculat des de diminéță. Nu te mira; somnorosul de altă-dată nu se mai împacă cu somnul.

Mihaiu dórme. La capul lui, pe mescióra de lângă pat veghiéză portretul drăguțului sĕu copil, pe care în tot-déuna și-l scóte podóbă în camera pustie a hotelului unde poposim.

Peste drum e un hotel vechiu înconjurat de coridóre de lemn, pe cari trece din când în când câte un servitor. Mĕ uit pe feréstră și cum ochii îmi sunt înpăiengeniți de somn mi-se pare, că vĕd un castel de prin romanele medievale.

Pe stradă a început sĕ circule lumea și am rĕmas surprins de înfățișarea țĕranilor cu fețele lor întărite de vînturi și încadrate de bărbi negre și rotunde. Ochii vii, scânteietori, duși puțin în fundul capului, pletele în cari se jócă vêntul și căciula țuguiată trasă cam pe ochi, în sfîrșit întréga lor înfățișare îți amintesce tipurile dacice cu tot aerul lor de-o sĕlbătăcie blândă.

Aséră înainte de începerea spectacolului am întêlnit pe aici un băiat de țĕran, care ar fi putut fi un admirabil model pentru un pictor de talent. Ochii mai cu sémă, ochii m'au oprit în loc. Iți mărturisesc, că n'am mai vĕdut în viéța mea asemenea ochi; aveau ceva din umbra rĕcorósă de la pólele pădurii dintr'un amurg de vară.

Ajuta și el la aședarea scaunelor din sală.

— La cine slujesci băete?

— La un ovreu.

— Și te bate câte-odată?

— Câte-odată!

Rĕspunsul lui atât de scurt și de sincer, mi-a plăcut și l'am cinstit cu doi gologani.

Sala de teatru sĕmăna mai mult cu un magazin împodobit pe ici pe colo cu ramuri de brad, cari se uscaseră cu totul. In mijloc, de tavan atîrna o lampă mare, împrăsciind o lumină mohorîtă în întreg cuprinsul. Lumea nu începuse încă sĕ s'adune.

Când am ajuns în cabină, erau césurile opt fără dece minute. Alăturea de mine — ne despărția dór un părete subțirel de scânduri — se îmbrăca diva.

— Sărut mâna și bună-séra!

Nimenea nu-mi mulțumi. Credeam, că nu m'audise și mĕ 'mpăcaiu cu asta. Incepuiu sĕ mĕ îmbrac. Dómna Roureanu veni la mine fórte îngrijată:

— Nu l'ai vĕdut cum-va pe Roureanu.

— Nu!

Intr'aceea diva cu glasul ridicat și fórte nĕcăjită dise:

— Eu, că sunt eu, și viu la șépte, și alții nici grije n'au.

Cuvintele ei evident, că loviau și în mine și m'am gândit sĕ tac, sĕ tac ca un pesce. De i-ași fi rĕspuns un singur cuvênt, și-ar fi vĕrsat tot focul pe mine, o sciam. Imi aprindeam paie 'n cap.

Scena era luminată și toți îmbrăcați gata se plimbau tăcuți de colo până colo. Tóte fețele erau îngrijate, numai lui Roureanu nici prin gând nu-i da sĕ soséscă. El incepea piesa.

Vremea trecea și nelinistea crescea din ce în ce.

Ce ne facem? Asta era întrebarea ce se impunea fie-căruia.

Directorul turba de nĕcaz, dér nu-i da mâna sĕ dică vre-o vorbă, ca nu cum-va îndîrjéscă pe diva, care își frămînta nĕcasul în sine.

— Ce ne facem? — îmi dise directorul încet, uitându-se la cés — Opt și douĕ-deci și nici grije n'are.

Păreri peste păreri, învinuiri peste învinuiri curgeau plóie.

— S'o fi dus la Sucéva, diceau unii, și s'o fi întins la chef. O fi prin vre-o cârciumă bét mort, susțineau alții. Ce e de făcut? Dómna Roureanu spunea, că nu l'a mai vĕdut de la amiedi. Era, biata, într'o situație cât se póte de dificilă; în capul ei se spărgeau tóte.

Și vremea trecea, trecea cu liniștea ei nepăsătóre.

Erau nouĕ fără un sfert. Sala gemea de lume și Narcis nicăirea. Cu cine dra 2

Nicĭ de astă-dată Banul *Khuen-Hedervary* n'a primit însărcinare de la Maj. Sa pentru a constitui un cabinet. El a plecat la Budapesta, cu însărcinarea de a sonda situația, întrând în contact cu fruntașii bărbați politicĭ maghiarĭ. Tótă diua de ierĭ Banul a făcut acésta, dér se pare că fără resultat mulțumitor. Numai după-ce se va fi informat deplin asupra situațiunei și numai după ce va avé șanse de a puté constitui un ministeriu, Banul se va întórce la Viena, primind eventual de a constitui cabinetul.

Ajuns în Budapesta, Banul s'a dus la clubul liberal, unde a convorbit timp mai îndelungat cu contele Stefan *Tisza*, Carol *Hieronymi*, contele Iuliu *Andrassy*, *Szentivanyi*, *Eszterhazy*, *Mikszath*, și cu alții, cărora li-a declarat, că va conferi cu toțĭ factorii parlamentarĭ și apoi va lua o decisiune.

Probabil, că Banul se va întórce adĭ Marțĭ în Viena, ca sĕ raporteze Majestății Sale asupra resultatului încercărilor sale din Budapesta.

Cei mai impacienți sunt kossuthiștiĭ. Ei au decis sĕ înainteze presidentului dietei rugarea, ca sĕ se redeschidă seria ședințelor dietale, și acésta pe temeiul §-lui 252 din regulamentul camerei, care dă dreptul, că orĭ-când 20 de deputați pot cere redeschiderea ședințelor suspendate.

Face impresie ciudată și caracteristică tot-odată, că declarația adresată presidentului camerei contele Apponyi, redactată de Bartha Miklos, se motivéză cu aceea, că crisa e agravată și prin împrejurarea, că Majest. Sa nu petrece în Ungaria, nu ascultă aicĭ pe sfetnicii sĕi, ci petrecênd pe *teritoriu strĕin*, dă prilej și bărbaților de stat *strĕinĭ* sĕ se amestece în afacerile interne ale Ungariei.

Mai remarcăm, că căpetenia kossuthiștilor Francisc *Kossuth* a fost Duminecă în Czegled, invitat de alegĕtorii sĕi. El a spus, că după a luĭ părere, Coróna trebue sĕ vină în Ungaria și sĕ caute aici o soluțiune a crisei.

Kossutiștii se prefac a fi alarmați și prin o pretinsă declarație, ce ar fi făcut'o moștenitorul de tron archiducele *Francisc Ferdinand*. După „Keleti Értesitö", archiducele moștenitor sĕ fi dis de curênd:

— Pactul din 1876 nu valoréză nimic și acum e de urgență, ca *Austria sĕ reocupe Ungaria*.

Evenimentele din Serbia.

Serbia și acordul austro-rus.

Corespondentul din Belgrad al diarului rusesc *„Novosti"* află din Belgrad, că ministrul afacerilor streine al Serbiei, d-l Kalievicĭ a declarat, că Serbia este inspirată de aceeașĭ amiciție față de Rusia, ca și față de Austro-Ungaria, și privesce acordul austro-rus din 1897 ca actul cel mai important pentru menținerea păcei europene. Sub egida acestui acord, Serbia este în stare de a-se conduce în mod absolut leal.

Italia și noul rege sêrb.

Italia a autorisat pe ministrul sĕu la Belgrad sĕ asiste la sosirea regelui Petru I. la Belgrad.

Tot așa au făcut și celelalte marĭ puterĭ.

Germania.

Diarul oficios *„Die Post"* spune, că Germania consideră faptele din Serbia ca pe nisce evenimente de caracter intern. Astfel fiind, Germania va recunósce pe noul rege sêrbesc.

O scrisóre descoperită.

„Frankfurter Zeitung" află din Belgrad, că în uniforma rĕposatului rege Alexandru s'a găsit o scrisóre închisă, în care se destăinuia despre complot și era iscălit Zivkovicĭ.

Regele, primind'o în séra dinainte, de asasinat uitase s'o deschidă.

Acésta esplică încercarea de sinucidere a lui Zivkovicĭ.

Doliul curții române.

Regele Carol, consequent cu actul de renunțare la comandamentul onorific al regimentului 6 de infanterie din Belgrad, a ordonat, cu începere de la 4 Iunie, un doliu de curte de 14 dile pentru nefericiții suveranĭ sêrbĭ Alexandru și Draga, mișelesce asasinați de ofițerii conjurați.

Acéstă nouă decisiune a Majestății Sale accentuéză energica-i desaprobare a impunității ce pare asigurată soldaților felonĭ, ucigașĭ ai regelui lor.

Sosirea regelui Petru.

După soirile sosite din Belgrad, regele Petru va călĕtori până la Semlin, îmbrăcat în haine civile.

La Semlin se va îmbrăca în uniformă de general cu cordonul ordinului rusesc Sf. Andrei, care i-a fost conferit de Țar, acum cincĭ dile.

Alte destăinuirĭ despre evenimentele de la Belgrad.

Multe personalități depun cărțile de visită pentru surorile reginei Draga la otelul unde ele au descins în Viena.

Dênsele nu voiesc sĕ priméscă visite, fiind încă fórte obosite și deprimate.

Ele au povestit unui redactor de la diarul „Fremdenblatt" că, în ultima séră, regele Alexandru era fórte vesel.

La masă a sărutat de mai multe orĭ pe Draga în presența nóstră; o servia el însușĭ și i-a promis, că în séra următóre avea s'o conducă la teatru, ca sĕ asculte pe un actor rus; acésta a înveselit fórte mult pe Draga.

Pe la miedul nopții, ne-am luat rĕmas bun și ne-am sărutat. Era ultima sărutare!

Surorile reginei Draga au urmat apoi:

Un cioclu bĕtrân, săpând gróba regelui Alexandru, a fost apucat de un plâns cu sughițurĭ și n'a putut sĕ continue lucrul.

Colonelul Misicĭ i-a strigat amenințător:

— Haide, lucréză, nu te tăndăli!

Cioclul a rĕspuns:

— Ațĭ asasinat pe rege și nu aveți a-mĭ porunci nimic; dér décă vreți, puteți sĕ mĕ asasinați și pe mine.

Soldații au trebuit sĕ continue săparea grópei.

Soldații, carĭ au împușcat pe frații noștri, când ne-au vĕdut plângênd, au plâns și dênșii. Unul din ei, în momentul împușcăriĭ, a lăsat sĕ-i cadă arma din mână.

SCIRILE DILEI.

— 10 Iunie v.

Dinamită în Agram. Alaltă-erĭ s'a aflat la o ferĕstră de la edificiul Direcției de serviciu a căilor ferate ungare din Agram, dinamită și fitilurĭ. Dinamita a făcut esplosie, însĕ deóre-ce era în cantitate mică, ea n'a făcut alte stricăciunĭ, decât a sdrobit geamurile.

Tendințe de maghiarisare în Sibiiu. La alegerea curatoratului rom. cat. din Sibiiu s'au manifestat tendințele unui grup, care a candidat pe listă separată tot persóne de acelea, carĭ stărue pentru introducerea serviciului divin maghiar chiar și la biserica cea mare, unde până acuma era nemțesc. Lista acésta însĕ n'a întrunit decât 47 de voturĭ față cu 170 de voturĭ ale Nemților, carĭ deșĭ catolici, țin cu tăria la naționalitatea lor.

Atentat plănuit contra principelui Bulgariei. Diarului „Nationalzeitung" i-se scrie din Sofia: „Evenimentele sângeróse din capitala Serbiei au deslegat limbile câtor-va ofițerĭ din armata bulgară. Ei au făcut unele destăinuirĭ despre planul de atentat, ce se făcuse contra lui Ferdinand la 1902 cu ocasiunea serbărilor jubilare de la pasul Șipca în amintirea rĕsboiului de la 1877 și a liberării Bulgariei, la carĭ serbărĭ a asistat și marele duce Nicolae Nicolaevicĭ și numeroșĭ ofițerĭ superiorĭ rușĭ. Autorul planului era Ludskanow, care la 1889 făcuse planurĭ de atentat contra lui Stambulow și a principelui Ferdinand și care după detronarea lui Alexandru Battenberg emigrase în Rusia. Acesta avea de gând sĕ pună la cale uciderea lui Ferdinand în timpul manevrelor de la Șipca și proclamarea minorului Boris, ca principe sub tutela marelui duce Nicolae Nicolaevicĭ. Principele află tóte detailurile complotului dintr'o scrisóre anonimă primită în diua fixată pentru uciderea lui. Principele agitat în gradul extrem, arată marelui duce scrisórea, acesta însĕ îi dĕdŭ sfatul, de a nu trada nimica, spre a nu neliniști mulțimea. Ferdinand dĕdŭ ordin sĕ întăréscă garda cortului sĕu și înmulți și escorta marelui duce. Serbările, carĭ erau sĕ dureze șése dile, au fost întrerupte imediat, ceea-ce dĕdŭ pricină la multe comentare. Marele duce și ofițerii sĕi plecară în aceeașĭ di din Bulgaria".

Esamen. Comunicăm cu plăcere, că tînĕrul *Ionel Mocsonyi*, nepotul d-lui Dr. Alecsandru Mocsonyi, a depus erĭ esamenul la gimnasiul nostru cu deplin succes, primind nota generală *fórte bine*. Observăm totodată că esamenul l'a depus pentru prima, nu pentru a doua clasă gimnasială, cum s'a dis din greșélă.

Abiturienții gimnasiului gr. or. român din Brașov invită la petrecerea cu dans („Exitus"), care se va ține Marți, în 30/17 Iunie 1903, la „casa de tir" (Schützenhaus).

Nou advocat român. D-l Dr. George *Dubleș* din Romos (lângă Orĕștie) a făcut cu bun succes censura de advocat naintea comisiunei esaminătóre din Budapesta.

Dr. Miloș Ștefanovicĭ, advocat în Pojon și cunoscutul naționalist slovac, a fost ales director al institutului de banĭ „Tatra" din T.-Sz.-Mártin.

Telegrame — loco. Ministrul de comerciu r. u. a dat ordin, ca de acum înainte sĕ se póta da telegrame-loco în tóte orașele, ceea-ce până acuma nu se putea face, decât în Budapesta. Aceste telegrame vor puté fi date și la gări.

O proorocie spiritistă asupra omorului din Belgrad. Șe scrie din Londra: O istorisire ciudată a ministrului plenipotențiar sêrbesc de aicĭ asupra profeției ce s'a făcut încă în Martie într'o ședință spiritistă despre uciderea regelui Serbiei, este confirmată pe deplin de către cunoscutul scriitor Mr W. T. Stead. Stead este prea cunoscut, decât sĕ se pótă trage la îndoiélă ceea-ce spune, chiar décă cine-va n'ar fi fost dispus a crede Sêrbului. Étă ce spune Stead: „Eram la o ședință aranjată de un mediu profesional în Mowbray House, nóptea între 11 și 12. Un domn puse în mâna mediului un obiect — era o scrisóre séu vr'un juvaer — care mai înainte fusese în posesiunea regelui Serbiei. D-șóra B., care făcea pe mediul, n'a fost informată de unde-i acel obiect și nicĭ nu sciea, cine i-l'a dat. După-ce l'a pipăit cât-va timp, a dis: „Asta-i de la o persónă regală", apoi se cutremură de grózā și strigă:

„Vĕd interiorul unui palat. Omóră pe Regele. Regina este cu dênsul, se pune în genunchĭ. Ea imploră milă de la ucigașĭ. Nu vĕd, décă e ucisă regina, regele însĕ e mort! Infiorător! Infiorător!

Incidentul acesta povestit de ministrul Serbiei, confirmat de Mister Stead și încă de un membru al parlamentului, constitue obiectul unei discuțiunĭ în cercurile înalte din Londra.

Mórtă de trăsnet. Ni-se scrie: In diua de 16 Iunie nisce femei din Șermaș (Giurgiu) s'au dus la vale (pĕrĕul Filpei) la spălat rufe. Intr'aceea s'a iscat un vifor cu tunete și fulgere. Un trăsnet a lovit în apropierea femeilor și cincĭ din ele au cădut ca mórte. Dându-li-se repede ajutor, patru din ele s'au redeșteptat, a cincia însĕ Todora soția lui Alexandru Borș a rĕmas mórtă. Bărbatul ei tocmai atuncĭ venise din România, unde a stat cincĭ sĕptĕmânĭ la lucru. Desperarea și jalea lui și a celor cincĭ copii minorĭ este mare.

Incercare de sinucidere. N'au trecut decât câte-va sĕptĕmânĭ de la sinuciderea servitórei Mihaly Roza, căreia colonia de servitóre din localitate i-a făcut paradă la înmormêntare, însoțindu-o până la gróbă îmbrăcate în alb, și deja alte două servitóre, anume Maria Máté și Berta Bodor au atentat la viéța lor. Acestea două erau în serviciu la o casă din strada Băilor de abur și nu și-au ales ștrengul, ca Mihaly Roza, ci leșia ca mijloc de a-se despărți de viéța acésta. Una din ele a bĕut o cantitate considerabilă de leșie, și a fost transportată la spital într'o stare desperată, a doua a bĕut

---

era sĕ vorbéscă Caius Sillius? Și Messalina stetea în cabină cu capul lăsat pe mână și cu ochii văpae și trăsnet.

Intr'adevĕr nu mai era de glumit.

Directorul, zăpăcit, vine la mine și mi-se uită drept în ochĭ. L'am înțeles.

— Anunță poliția sĕ-i caute și 'n gaură de șérpe! îi diseiŭ.

Poliția fŭ pusă în mișcare.

— Dați-mĭ piesa!

— Ce vrei sĕ facĭ?

— Dați-mĭ piesa!

Toțĭ erau adunați în jurul meu. Chemaiŭ pe suflerul lângă mine și-i spuseiŭ:

— Uite, tot ce șterg eu sĕ nu sufli, mĕ pricepĭ.

— Ce, vrei sĕ intri singur în scenă? mĕ întrebară cu toții.

— Singur!

— Ce-o sĕ facĭ?

— Ce mĭ-o ajuta inspirația! Lumea din sală bătea din picióre.

— Incepem, d-lor!

Amețiți se duseră cu toții pe la locurile lor.

Așteptam sĕ între suflerul în cușcă și cortina trebuia sĕ se ridice.

In timpul acesta o ușe din spre sală se dĕdŭ de pĕrete și Roureanu sufland ca o locomotivă, dădŭ busna ca o furtună. Zăpăcit se împiedecă de-un prag și cădŭ ca un buștean. Alergarăm cu toții de prin tóte colțurile, îl ridicarăm și cu iuțéla unui transformator îșĭ svêrli hainele de pe el. Toțĭ ședeam în jurul lui, fie-care cu câte-o haină în mână. Unul îi trăgea tricoul, altul îi încurcase capul în cămașă de nu i-l mai puté scóte, d-na Roureanu îi lega sandalele și nimenĭ nimenĭ nu-l întreba o vorbă, nimenĭ nu scotea o șóptă.

Cât ai clipi din ochĭ era îmbrăcat. D-na Roureanu îi dădŭ doi pumnĭ, îl sguduĭ puțin de nas și-l trase de ureche.

Cortina! Piesa se începŭ cu liniștea cuvenită. Nicĭ nu ne mai aduceam aminte de ce se întêmplase; eram la Roma.

După actul întâiŭ spiritele se mai potoliră, Incepŭ potopul de dojene și de întrebărĭ. Roureanu, bietul, povesti cum fusese tras pe sfóră de-o rudă a lui din localitate, care habar n'avea de ce-i teatrul. Ii spusese, că nu putea sĕ stea decât până la opt și ruda din dragoste dădŭ ceasul înapoi tocmai cu un ceas.

Il felicitarăm cu toții pentru o rudă atât de amabilă și începurăm actul al doilea.

Când se sfîrșĭ actul în dosul scenii, afară audirăm o cértă strașnică. O ușe din fundul scenii, ce rĕspundea într'un fund de curte, se deschise și întră un polițist tîrînd după el pe un individ beat mort.

— Ăsta trebue sĕ fie! dise polițistul suflând obosit. Dómne, cât m'am chinuit până sĕ-l aduc aci!...

Ovreiul, căcĭ era un biet ovreiŭ presupusul actor, se uita speriat la noi.

Un hohot de rîs se ridică în slava cerului.

Gardistul cu o mutră îngrozitor de caraghiósă întrebă:

— Nu-i ăsta?.... Ei, drăcia dracului, m'am făcut de rîs frate!... și plecă pe ușe în rîsul tuturora.

Cu bine

Eugen.

mai puţină. Amêndouĕ, se ḑice, că au comis acest fapt din causa de „amor nefericit“.

Esercițiĭ de tir. Mâne, Mercurĭ în 24 l. c. batalionul I al reg. 24 de honveḑĭ va eşi în Poiana la esercițiu de tir. Din causa acéstá poliţia aduce la cunoscinţă publică, că este sever *interḑis a călca pe teritoriul „Poianei“*, începênd de la *órele 5. dim* şi până la *ora 1 p. m.*

Surorile Reginei Draga în Viena.

Scim că odată cu trenul cu care a sosit în Viena deputațiunea scupştinei, au sosit şi cele trei surorĭ ale Reginei Draga, tóte îmbrăcate în negru, triste, cu ochii roşii de plâns şi de nesomn.

D-na *Petrovicĭ*, sora mai mare, pórtă un voal negru, lung; celelalte două, Voica şi Gheorghina, palide şi speriate, privesc în tóte părţile.

Cum au ajuns în Viena au tras la otelul „Oesterreichischer Hof“, unde au fost visitate de un redactor al ḑiarului *„Neue Freie Presse“*.

Cele trei surorĭ ale Dragei sunt fórte frumóse, cu ochii marĭ şi negrii, cu perul ca pana corbului şi albe de tot la faţă. Cu ele au mai venit şi locotenentul George, fiiul d-nei Petrovicĭ, un tinĕr brun, căruia abia îĭ mijeşte mustaţa.

D-na Petrovicĭ începu povestirea sa, întreruptă când şi când de surorĭ, carĭ mai adăugau câte un detaliu.

— Ne întorsesem de la conac pe la órele 12 şi jum. şi abia ne aşeḑasem în pat, când aud afară: bum! bum!...

Săr jos speriată... Ce e?... Se aude apoi o salvă de puscĭ. Cei doi fraţĭ ai meĭ, Nicodim şi Nicola sar şi ei din pat.

— Ce faceţĭ? îĭ întreb eu.

— Vrem sĕ vedem ce s'a întêmplat, rĕspunseră ei.

Nicodim îşĭ căuta decoraţiile, dér fratele sĕu strigă la el:

— Ce facĭ!... lasă-le în pace...

Şi plecară iute. Duşĭ au fost.... nu i-am mai vĕḑut.

Afară auḑiam ţipete, strigăte, chiote, salve de puştĭ. Eram îngrozite.

Pe la órele 2 din nópte, ne pomenim cu o patrulă comandată de trei ofiţerĭ, carĭ întrebă unde sunt fraţii mei. Le spuseiŭ că s'au dus la conac. Plecară după-ce lăsară câţĭ-va soldaţĭ de pază. Nu mai înţelegeam nimic.

Patrula ce rĕmase, vĕḑŭ pe gardistul de pază şi-i spuse:

— Trebue sĕ te predai — şi-l desarmă.

In acel timp pe sub ferestrile nóstre trecŭ o trăsură cu ofiţerĭ rănițĭ.

In urmă, trecŭ un car în care se aflau cadavrele aprópe neînvĕlite ale fraţilor mei, cu picióre góle.

Décă ar fi ajuns până la Rege, acesta ar fi putut sĕ vadă, cum ei l'ar fi apĕrat, când Serbia întrégă îl părăsia.

Noi, décă am scăpat, datorim acéstá numai întêmplăreĭ, căcĭ ofiţerii pusese la cale sĕ spargă uşa cu dinamită şi apoi sĕ ne omóre cu securea...

Décă fraţii noştri ajungeau la palat, spre a apĕra pe Rege, de sigur aḑĭ nu mai era în viéţă nicĭ una dintre noi, ofiţerii şi-ar fi rĕsbunat asupra nóstră.

Numai decât se întórse un ofiţer. El îmĭ arăta cheia, pe care fratele meu Nicodim o purta în totdéuna la el, şi-mĭ ceru sĕ-i arĕt cassa de banĭ.

Fratele meu economisise vre-o 6000 de fr., de când era încă în şcóla militară, plus ce-i dăduse Regina. Ofiţerul se nĕcăji când găsi numai acéstá sumă. El credea, că va găsi milióne în cassa cu banĭ. Puse mâna pe toţĭ banii.

— Dér noi cu ce sĕ trăim? strigaiŭ eu desperată.

Atuncĭ ne lăsă şi nouĕ 2000 fr. Aceştia sunt toţĭ banii, pe carĭ îi posedăm nu avem alţii. Ce ne vom face acum? Nu scim nicĭ în cătrău sĕ mergem.. N'avem nicĭ o rudă, nu scim de ce sĕ ne apucăm.

Din acea nópte teribilă am trăit într'o frică continuă. Şépte soldaţĭ stăteau în anticamera nóstră.

Pe stradă mergea de colo până colo o patrulă. Nu aveam voie sĕ eşim nicĭ cel puţin în curte.

Nu ni-s'a dat nicĭ o scrisóre, nicĭ un ḑiar. Am aflat spăimântătórele veştĭ din gura soldaţilor.

Când am aflat ce s'a întêmplat, le-am ḑis desperată:

— Voi aţĭ făcut tóte acestea? Şi vĕ numiţĭ Sêrbĭ? Ei dedeau din umerĭ şi tăceau: unii din ei suspinau. Nu ni-s'a dat voie nicĭ sĕ vedem cadavrele, nicĭ sĕ ne ducem la mormênt.

Mereu veneau ofiţerii, carĭ ne scotoceau peste tot şi ne cereau banĭ. Poliţia de asemenea ne rĕscoli tótă casa, fără însĕ sĕ găséscă ceea ce toţĭ căutau cu atâta lăcomie: *banĭ.*

Un ofiţer ne spuse într'un rênd, că ni-se va da drumul, décă vom spune unde am pus recipisele banilor ce avem depuşĭ la băncĭ strĕine... bine înţeles, că n'am avut ce sĕ-i rĕspundem, căcĭ afară de cei 2000 de fr., nu mai posedăm nimic.

Casa din Krunska-Ulița — Strada Draga, cum îi ḑicea înainte — era a sorei mele, înainte de a fi regină, acea casă trebue sĕ ni-o lase.

Literatura germană şi Evreii.

Sub titlul acesta ḑiarul „Sieb. D. Tgbl.“ publică în numĕrul sĕu de la 20 Iunie un foileton, semnat cu litera H. care fiind fórte instructiv; merită sĕ-l cunóscem şi noi.

„Richard Wagner — ḑice H. — în clasica sa disertaţiune întitulată „Jidovismul în musică“ a dovedit în mod convingĕtor, că Evreul nu e capabil a produce creaţiunĭ artistice în spiritul acelor popóre în mijlocul cărora trăiesce, şi a căror limbă o vorbesce. Nicĭ nu se póte altfel. Jidovul are altfel de sânge în vinele sale, nu ca noi, el îşĭ are caracterul sĕu de rassă fórte pronunţat, el a trăit o istorie deosebită, el simte şi cugetă în urma acestor împrejurărĭ cu totul altfel, nu ca noi — adecă într'un fel special jidovesc — ér ceea-ce el produce în poesie, musică sĕu arta plastică, nu póte sĕ fie în fond, decât tot jidovesc.

Ai crede, că acésta se înţelege de la sine şi că tótă lumea o recunósce. Insĕ nu este aşa. Există încă ómenĭ destui chiar printre aceia, carĭ nu sunt Evrei, cărora li-se pare că e un prejudiţiu şi idioţenie antisemită, décă judecând pe un scriitor sĕu artist, accentuéză cineva, că acel scriitor sĕu artist este jidov. Şi cu tóte acestea numai o constatare de felul acesta ne póte cualifica pentru deplina pricepere a cutăruĭ product literar sĕu artistic şi prin urmare cei ce scriu istoria literatureĭ sĕu a artelor, fără sĕ ţină cont de împrejurarea décă autorul sĕu artistul cutare e de origine evreu, procedéză după o metodă cu desĕvîrşire *nescientifică*.

Critica literară şi artistică de aḑĭ nu prea aplică în mod consecuent principiul rassei—în special în ceea ce-i privesce pe Evrei. La acésta este de vină pe de o parte cosmopolitismul moştenit, până la óre-carĭ marginĭ just şi necesar, pe de altă parte influenţa, pe care jidovii o exercitéză asupra vieţiĭ spirituale în Europa şi în lumea întrégă. Influenţa acésta a devenit în ultimele decenii atât de puternică, încât aḑĭ constitue fără îndoială o primejdie pentru desvoltarea spirituală liberă şi firéscă a popórelor. De aceea nu este decât natural, că tendinţa de a contrabalansa în mod energic acéstă influenţă devine din an în an mai pronunţată şi că între altele scriitorii naţionalĭ ne avertiséză despre caracterul spiritului jidovesc şi despre primejdia, ce o involvă pentru noi, şi pledéză pentru întărirea caracterului nostru propriu, îndemnându-ne a ne îndeletnici cu personalităţĭ, carĭ sunt orĭ au fost sânge din sângele nostru. Jidovilor, firesce, nu le place acésta şi fac tot posibilul, ca pe bărbaţii, carĭ desfăşură o activitate în sensul de mai sus, sĕ-i dehonesteze în opinia publică la formarea căreia contribue prin pressa lor, timbrându-i de *retrograḑĭ* şi mărginiţĭ — *notabene*: după ce au vĕḑut, că n'a fost posibil a-i oprima prin conjuraţia silenţiului.

Dintre scriitorii germanĭ cel mai odios şi mai combătut este aḑĭ înaintea literaţilor evrei bărbatul pe care Ferdinand *Avenarius* de curênd în revista „Kunstwart“ cu drept cuvênt l'a numit: „forţa cea mai de sémă, care actualmente servesce istoria literatureĭ germane“. Acesta este Adolf *Bartels*, autorul uneĭ istorii literare germane, care dintre tóte istoriile literare singura este despre care se póte ḑice, că în adevĕr este corĕspunḑĕtóre timpului. Ce sforţărĭ îşĭ dau literaţii evrei în combaterea acestui bărbat se póte vedé dintr'o mică publicaţiune („Kritiker und Kritikaster. *Pro domo et pro arte.* Mit einem Anhang: Das Judenthum in der deutschen Litteratur. Leipzig. Eduard Avenarius. Preţul 1 Mk.), pe care Bartels a scos'o acuma de sub tipar şi în care numai o parte neînsemnată este polemică, ér restul cuprinde discuţiunĭ preţióse asupra esenţeĭ, genurilor şi problemelor criticeĭ. In suplementul acesteĭ scrierĭ Bartels publică o schiţă din istoria jidovismului în literatura germană din care estragem următórele:

(Va urma.)

Declaraţiune.

Suntem rugaţĭ a publica următórea declaraţiune, pentru care lăsăm tótă rĕspunderea în sarcina trimiţĕtorului:

Cineva a avut bunăvoinţa sĕ-mĭ trimită „Controla“ (ce apare în Timişóra), în colónele căreia catechetul Nicolau Diamandi, cu o vehemenţă neobicinuită la bărbaţĭ cu mintea sănĕtósă şi cu inima curată, într'un acces de rĕsbunare, se năpustesce asupra persóneĭ mele şi asupra institutuluĭ de crescere condus de mine.

Sunt convins, că prietinii şi cunoscuţii mei şi peste tot societatea cultă românéscă, nu vor puté fi înşelaţĭ nicĭ odată în judecata lor, de hazardările unui individ ca N. Diamandi, care pentru faptele sale de funcţionar bisericesc în anul 1901 a fost *absolvat* prin sentinţa consistoriuluĭ aradan de la conducerea internatuluĭ din Beiuş, ér în anul acesta prin sentinţa unanimă a consistoriuluĭ din Oradea a fost *suspendat* şi este şi acum, din postul de catechet gimnasial. Sunt convins şi de aceea că puţinĭ cetitorĭ iau în serios şi dau credĕmênt proseĭ murdare şi obscene, ce se găzduesce în fóia de sensaţiĭ de la Timişóra.

Cu tóte acestea, îndată-ce agendele mele oficióse acum de încheierea anului şcolar îmĭ vor da răgaz şi fără a mĕ amesteca în tărîţe, nu voiŭ întârḑia ca sĕ împrăştiu chiar şi acele puţine nedumerirĭ, ce vor fi rĕsărit pe icĭ pe colo faţă de mine şi de internatul ce-l conduc din scrisele năpraznicului colaborator al „Controlei“, nu voiŭ hesita ca sĕ taiŭ şi sĕ pârjolesc capetile hidrei, care multă vreme aicĭ în Beiuş a terorisat, învrăjbit şi înveninat atmosfera socială din jurul sĕu.

Şi până ce pe căile cuviincióse îmĭ voiŭ lua satisfacţie pentru mişelescul atentat pus la cale în contra persóneĭ mele, rog pe toţĭ prietinii mei, ca sĕ-mĭ acorde şi mai departe stima şi consideraţiunea lor, pe care cu atât mai mult mĕ voiŭ nisui a o merita, cu cât mai tare nisce rĕi şi fameni pândesc sĕ mĭ-o răpéscă.

Beiuş, 4/17 Iunie 1903.

Pompiliu Dan,
rectorul internatuluĭ
dieces. gr. or. rom.

Literatură.

A apărut:

„Revista idealistă“ nr-ul 4 cu următorul sumar: 1. Riria: Kiajna şi Ioan Vodă cel cumplit. 2. M. G. Holban: Renascerea idealismului în lumea contimporană. 3. Jules Brun: Superstiţiĭ românescĭ în medicină poporală. 4. Calipso C. Botez: Literatura lirică română în pragul veacului al XIX-lea. 5. Eugenia Ianculescu de Reuş: Spre desrobire (roman). 6. A. Şuluţiu: Unitatea limbeĭ literare. 7. Em. Grigorovită: Suferinţele tînĕrului Werther. 8. Gr. Ventura: Strĕinismul nostru. 9. Dr. A. Tălăşescu: Spitalele rurale. — Reformele sanitare. 10. Poesii: Gândurĭ tomnatice de Oliv.; Nópte albă, de Teodoru; Séra, de G. d'Annunzio, traducere de Alexandrescu-Dorna. 11. M. Sadoveanu: Luna (Nuvelă) 12. P. Vulcan: Visul (nuvelă). 13. I. C. Bacalbaşa: Studiul pieselor (Cronică teatrală). 14. M. G. Holban: Viéţa în ţéră şi'n strĕinătate. 15. Buletin literar şi bibliografic. — (Cărţĭ şi reviste române; Cărţĭ şi reviste strĕine).

Director Mihail G. *Holban.* Prim redactor: N. *Vaschide.* Bucurescĭ bulevardul Elisabeta nr. 6. Abonamentul pe an 40 cor.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 23 Iunie. In decursul ḑilei de erĭ, Banul Khuen Hedervary a conferit cu diferiţĭ bărbaţĭ din tóte partidele. In Casina Naţională a conferit cu contele Iuliu *Andrassy* şi contele *Hadik.* Se svonesce, că *grupul-Andrassy consideră ca minim concesiunile*, ce le-a fixat contele *Apponyi* în cunoscutul sĕu memoriu în cestiunea armateĭ. *Banul* a avut apoi o întêlnire cu Coloman *Szell.* Cu *Apponyi* s'a întîlnit mai târḑiu la Casina Naţională. Intre cei cu carĭ a vorbit este şi Iuliu *Justh* (opoziţional), ér după amiéḑĭ a conferit cu Francisc *Kossuth.* Intr'o conferenţă ulterióră, Coloman *Szell* a declarat, că Banul *Khuen-Hedervary va retrage proiectele militare*, va face sĕ se desbată budgetul şi proiectele pactuluĭ şi va cere recruţĭ numaĭ în proporţia numerică de până acum. Că apoi ce se va întêmpla mai departe, décă Hedervary va disolva orĭ nu camera, nu se scie. Banul va lua asupră-şĭ numai însărcinarea de a restabili stările mormale în parlament.

Paris, 22 Iunie. La iniţiativa Italieĭ, guvernele Germanieĭ, Franţeĭ şi Anglieĭ vor nega recunóscerea nouluĭ regim sêrbesc, cât timp asasinii nu vor fi pedepsiţĭ.

Belgrad, 22 Iunie. In vestmintele generaluluĭ Ţinţar Marcovicĭ s'a aflat o scrisóre a reginei Draga, în care ordonă, că din împrumutul de stat de 20 milióne, 4 milióne sĕ i-se pună ei la dispoziţie, în aur.

Agram, 22 Iunie. Dieta croată era sĕ-şĭ continue aḑĭ şedinţele. In urma celor întêmplate în cele treĭ şedinţe prime, şedinţele au fost amânate până Mercurĭ.

Londra, 22 Iunie. Scirĭ sosite aicĭ din Dsibuti spun, că trupele mullahului au nimicit întréga oştire englesă.

Budapesta, 23 Iunie. Joi, 25 Iunie, dieta ungară va ţiné şedinţă.

Publicaţiune.

Direcţia căilor ferate locale Braşov-Treiscaune aduce la cunoscinţa publică, că începênd cu punerea în circulaţiune a vagónelor cu automotóre, pe linia Braşov-Satulung se introduce următórea schimbare:

Tramvaiul, care până acuma pleca din Satulung la órele 6.25, va pleca la 5.50 şi va sosi în piaţa Braşovului la 6.40 m.

Ordinea de circulaţie a celorlalte vagóne cu locomotivă rĕmâne neschimbată.

Automotórele, afară de circulaţia vagónelor de până acuma, vor circula con form ordinei ce se comunică o ḑată cu acésta.

Ordine de circulaţie se póte căpăta la gările tramvaiului şi la conductor.

O dată cu punerea în circulaţie a automotórelor, următórele staţii se declară de halte: Braşovechiŭ str. Morii, str. şcóleĭ, str. lungă-casa nr. 139, str. de mijloc, str. măeştrilor, fabrica de cărămiḑĭ, Noua casa nr. 77, Bacifalu, Turcheş-str. Sării, Cernatu, Berărie.

La aceste halte automotórele se vor opri numai în casul, când vor fi pasagerĭ, carĭ ar voi sĕ se urce, sĕu sĕ se cobóre.

Pasagerii trebue sĕ comunice conductorului, unde au de gând sĕ se dea jos, cel mai târḑiu la scóterea biletului.

In interiorul automotórelor *este interḑis fumatul.*

Pasagerii sunt rugaţĭ a urma aviselor personalului de serviciu.

Se recomandă în atenţiunea on. publicului cruţarea arangiamentului intern al automotórelor.

Braşov, 21 Iunie 1903.

Direcţia c. f. locale Braşov-Treiscaune.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop**

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viaţa şi operile lui Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ, Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa", interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ĕr altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormêntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu", apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 coronă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„Pintea Vitézul"; tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*: Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ. plus6 banĭ porto.

„Românul in sat şi la óste". Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„David Almăşianu", schiţe biografice de *Ioan Popea*. Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal", studiu psihologie poporal de I. *Paul*. Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu*. Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 44 banĭ) + 5 b. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Feciore Maria pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Preţul legat 40 banĭ (+ 5 b. porto).

Cuvêntărĭ bisericescĭ scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvêntărĭ bisericescĭ de *Ioan Papiu*: tomul III cuprinde cuvêntărĭ bisericescĭ acomodate pentru orĭ-ce timp; şi pentru tóte sĕrbătorile de peste an: Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predicĭ pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvêntărĭ bisericesci pre serbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preţ. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ din autorĭ renumiţĭ, prelucrate de *Titu Budu*. Tom. II. preţ. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

„Cartea Durerii" de Emil Bougaud, tradusă din originalul frances de Iacob *Nicolescu*, editura lui Dr. E. *Dàianu*. Timişóra 1895. O cărticică de mângăere sufletéscă, care costă legată 3 corone (plus 10 banĭ porto).

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-lui prof. Dr. E. *Dăianu*. Tipografia archidiecesană din Blaşiŭ. Cartea are 31 cole de tipar (500 paginĭ) şi este fructul ostenelelor unor laborioşĭ studenţĭ în teologie dela universitatea din Budapesta Cuvêntul „Salba ne reamintesce societatea literară cu acelaşĭ nume a teologilor din seminarul desfiinţat „S-ta Barbara" din Viena. cărei societăţĭ îi mulţumim publicarea Fabiolei şi a unei părţĭ din catechismul cel mare a lui Deharbe. Traducĕtorii ne ofer o lectură edificătóre în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unui esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b. porto) Un esemplar broşat 3 coróne (+ 30 b. porto).

„Cuvêntărĭ bisericescĭ de Massillon" traduse din originalul frances de *Ioan Genţ* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predicĭ de ale vestitului orator eclesiastic frances. Predicile sunt împărţite de traducĕtor după *anul bisericesc resăritean*, şi fie care este pusă la acea Dumineca séu sĕrbătóre, cu a cărei evanghelie se potrivesce predica. Un volum elegant de peste 400 paginĭ în 8⁰ cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr'un limbagiŭ ales. — *Preţul 5 corone* (6 Lei 50) plus 30 banĭ porto.

Cărţĭ pentru comercianţĭ şi funcţionarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea înpartidă simplă, de *I. C. Panţu*. O carte bună pentru a învĕţa cu uşurinţă contabilitatea. Paginĭ I—VIII + 213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială" de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale. afacerĭ cu efecte, monede, cupone etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă*. Preţul broş. 2 corone (+ 10 banĭ porto).

Un capitol din *Contabilitatea duplă* de *I. C. Panţu*. Tractéză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor cu- rente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe ani, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Iunie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	120.60
Renta de corone ung. 4%	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aur $3\frac{1}{2}$%	90.90
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare $3\frac{1}{2}$%	92.85
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	198.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	155.50
Renta de hârtie austr.	100.20
Renta de argint austr.	100.10
Renta de aur austr.	121.05
Rente de corone austr. 4%	100.55
Losurĭ din 1860.	153.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.23
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	730.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	659.75
Napoleondorĭ	19.05
Mărcĭ imperiale germane	117.35
London vista	$239.42\frac{1}{2}$
Paris vista	$95.22\frac{1}{2}$
Note italiene	95.20

Nr. **9695**—1903.

Publicaţie de oferte.

Comuna oraşului Brassó, are trebuinţă de **tuburĭ de gaz** şi alte materiale în valóre de circa 30.000 coróne, pentru lungirea răţelei de tuburĭ pentru gaz şi iluminarea stradelor, ce va lucra în decursul anului 1903.

Se invită prin acésta pentru liferare pe cale de concurenţă generală, prin înaintarea de oferte în scris. Ofertele sunt a se înainta cel mult **până în 26 Iunie a. c.** în órele a. m. dela 8—12, la subscrisul magistrat orăşĕnesc (Protocol de exhibite).

Oferte ce se vor înainta mai târḑiu nu se vor considera, ci refusa.

Condiţiile mai detailate pentru ofert şi liferare, conspectul despre soiul, numĕrul şi calitatea materialului de liferat stau la disposiţie oferenţilor în cancelaria registraturei magistratului orăşĕnesc dela 8—12 óre a m. şi dela 3—5 óre p. m.

In fine se obsérvă ca din ofertele favorabile, se vor prefera oferte a celor liferanţĭ, cariĭ se vor obliga a documenta provenienţa ungară a întregului material, sau cel puţin a unei părţĭ din ele, ofertelor unde acésta declaraţie ar lipsi.

Brassó, 16 Iunie 1903.

2—2.(1010) *Magistratul orăşĕnesc.*

Pentru Sesonul de vară

în Scheiu, şirul spitalului nr. 10, séu strada Caterinei nr. 2, (lângă şcólele române), într'un loc fórte frumos şi sănătos, cu grădină mare, bine arangiată, cu foişóre şi vedere frumósă, în faţa sórelui, este o locuinţă constătătóre din 3 camere frumos mobilate, cu entrè separat, bucătărie, apaduct etc. **Se pot închiria imediat** pentru sesonul de vară.

Informaţii se pot lua tot acolo îndĕrĕt în curte, spre grădină.

ABONAMENTE LA „Gazeta Transilvaniei."

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi străinătate:	
Pe trei lunĭ	6 cor.	Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	12 „	Pe şése lunĭ	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi strĕinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe şése lunĭ	2 „	Pe şése lunĭ	4 „
Pe trei lunĭ	1 „	Pe trei lunĭ	2 „

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate postale.

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI."

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·20 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min. séra.
IV. Tr. accel. la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·14 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc Gyimes şi Ciuc-Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·40 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·— m. p. m.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·44 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 9.47 m. séra.
IV. Trenul mixt la óra 6·14 m. dim. (Numai dela 1 Iunie Dumineca şi în serbătorĭ).

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·40 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·— min. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren accel. la órele 5·07 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·41 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda óra 5·20.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·27 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 8·18 séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·27 min. séra. (Are legătură cu Tuşnad-Ciuc-Gyimes.)
IV. Trenul mixt la órele 10.05 m. séra.

Tipografia Aurel Mureşianu Braşov.